

Pre koncepciu otvorenej školy sú charakteristické tieto znaky:

1. **Kvalitatívna premena vzdelávania** – musí viesť, predpokladať a prejavíť sa v kvalitatívnej premene výchovy; smerovať k tomu, aby sa vo voľnom čase realizovali rôznorodé záujmové činnosti na základe dobrovoľnosti, ktoré budú prehĺbovať a rozširovať poznatky získané žiakmi v škole a naopak: aby počas vyučovania sa tieto poznatky, získané vo voľnom čase "zhodnocovali" tak, že žiaci budú nadobúdať k vyučovaniu kladný vzťah (k poznávaniu vôbec), že budú mať vytvorené podmienky pre tvorivú prácu v škole, demokratické ovzdušie pre vedenie dialógu s učiteľmi, pre postupné vyrovnávanie rozdielu medzi tým čo žiak "musí" a "môže", vzhľadom na povinnosti v škole a dobrovoľnosť vo voľnom čase.
2. **Spojenie výchovy s miestnym prostredím.** Malo by byť základným východiskom pri riešení koncepcie voľného času v konkrétnych podmienkach. Pretože najviac času trávi dieťa v okolí svojho bydliska, bolo by treba:
 - a) vychádzať z perspektívnej koncepcie usporiadania samosprávnych území (obci, miest, obvodov/, ktoré si budú vytvárať vlastné finančné zdroje a rozhodovať o tom, ako sa budú získané prostriedky využívať; /otázkou je, ako ovplyvniť rozhodovanie miestnych rád pri uvažovaní o koncepcii využívania voľného času);
 - b) zainteresovať obyvateľov na výchove detí a mládeže a zabezpečiť zastúpenie pedagógov v miestnych radách, príp. vytvorenie miestnych komisií pre voľný čas, ktorých členovia by boli zastúpení v podobných komisiách na vyšších úrovniach;
 - c) zariadiť, aby deti nemuseli cestovať za svojimi záujmami do vzdialených lokalít a mohli čo najviac času využiť efektívne. Z bezpečnostného hľadiska je potrebné, aby školy fungovali aj ako strediská voľného času (ideálne by samozrejme bolo, keby svoj voľný čas deti nemuseli tráviť v školských zariadeniach, preto treba perspektívne uvažovať o vybudovaní domov detí pri školách, resp. dobudovaní ich siete, o budovaní viacúčelových škôl, o budovaní osobitných klubovni a telocviční).
3. **Široká spolupráca školy, rodiny a ostatných organizácií**
 - a) úloha miestnych orgánov: rozhodovanie o využívaní finančných prostriedkov, zabezpečovanie informovanosti všetkých činiteľov,
 - b) vytváranie podmienok pre pestrú činnosť detí a mládeže vo voľnom čase a kontrola efektívnosti vynaložených finančných prostriedkov, združovanie finančných prostriedkov,
 - c) organizovanie spoločných podujatí a súťaží medzi organizáciami podobného alebo rovnakého zamerania,
 - d) spoločné využívanie zariadení, materiálneho zabezpečenia, požičiavanie, prenajímanie,
 - e) vytvorenie takých podmienok, ktoré budú zárukou spolupráce, ktorá je podmienkou skutočne tvorivej atmosféry;
4. **Účinnnejšie integračné tendencie**
 - a) Tendencia zjednocovania výchovy a vzdelávania, odstraňovanie rozdielov medzi vyučovaním

a voľným časom: z hľadiska realizácie obsahu výchovy a vzdelávania sa bude rozdiel medzi činnosťou v škole a činnosťou vo voľnom čase znižovať a je potrebné urýchliť tieto procesy: možnosti voliteľnosti predmetov, dialóg žiakov a učiteľov, možnosť výberu školy, priznanie právomoci školským žiackym samosprávam, atd.;

- b) **Tendencia osamostatňovania sa inštitúcií.** Ak však bude vzrastať samostatnosť a právomoc výchovno-vzdelávacích inštitúcií, hrozí nebezpečenstvo ich vzájomnej izolácie a izolácie školy od inštitúcií voľného času, a tým i nebezpečenstvo odtrhania výchovy a vzdelávania. Preto je potrebné vytvoriť spojovací článok medzi školou a organizáciami voľného času na všetkých úrovniach. Takýmto spojovacím článkom by mali byť strediská voľného času (SVC), ktoré by sa mali utvárať pri jednotlivých základných školách.

Zdôvodnenie: V súčasnej dobe je nedostatok zariadení, ktoré by poskytovali deťom priestor pre činnosť vo voľnom čase. Budovanie takýchto zariadení si vyžiada určitý čas. Vyhovujúce podmienky pre organizovanie činnosti v rámci voľného času poskytujú školy z hľadiska priestorov i materiálneho vybavenia. Doteraz sa na Vz MČ podieľala školská družina a ojedinelé školské kluby, kde sa podchytila len 1/4 žiakov na škole, čo je málo. Zvýšenie tohto počtu by sa dosiahlo vytváraním "stredísk voľného času" a zmenou činnosti školských klubov. (Vzájomný vzťah ŠO, ŠK a SVC pozri v schéme – obr. č.2.)

Obsahovo by činnosť v strediskách voľného času mala umožňovať sebarealizáciu všetkých detí podľa ich záujmov na princípe slobodného výberu záujmovej činnosti aj s možnosťou jej zmeny.

Strediská voľného času v rámci školy by mali vytvárať podmienky pre zaujímavú činnosť rôznorodých kolektívov podľa veku a pohlavia, napr. vzdelávaciu, zábavnú, oddychovú, verejnoprospešnú atd. Záujmové kolektívy by mali vznikať dobrovoľne na základe vlastného výberu detí. Vedúcich týchto kolektívov môžeme získať na základe dobrovoľnosti z radov rodičov, pedagogických pracovníkov a členov spoločenských organizácií. Predpokladom pre úspešné zvládnutie kolektívu je záujem o totožnú činnosť u dospelého aj u detí. Strediská spolupracujú so školskou družinou, školským klubom a pod.

I keď je činnosť vedúceho dobrovoľná, mala by byť finančne ohodnotená rovnakou sumou za 1 hod. činnosti pre každého vedúceho bez ohľadu na dosiahnuté vzdelanie a bez obmedzenia počtu odpracovaných hodín v týždni. Pre pravidelnú činnosť kolektívov, ktorá môže byť ohrozená dlhodobější neprítomnosťou vedúceho, by sa malo zaviesť platené supľovanie. Na činnosti by sa mohli zúčastňovať aj deti, ktoré navštevujú ŠD. Strediská voľného času by mal viesť profesionálny pracovník - pedagóg voľného času. Medzi pedagógov voľného času v novom chápaní možno zaradiť všetkých vychovávateľov (školské kluby, družiny, strediská voľného času, domy detí a mládeže, domovy mládeže atd.)